

MINISTERSTVO
INVESTÍCIÍ, REGIONÁLNEHO ROZVOJA
A INFORMATIZÁCIE
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

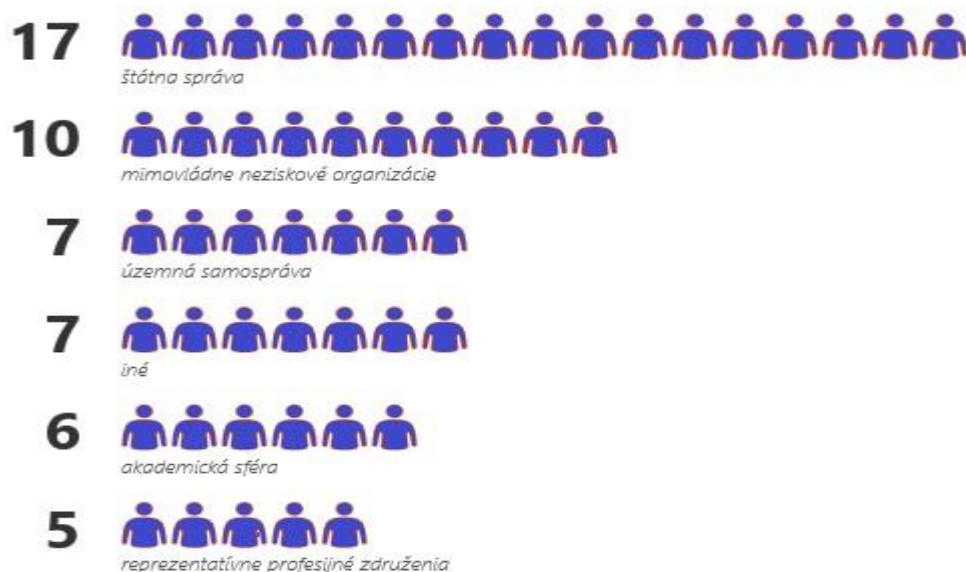
Výsledky dotazníka

k budúcnosti politiky
súdržnosti EÚ po roku 2027

Základné informácie

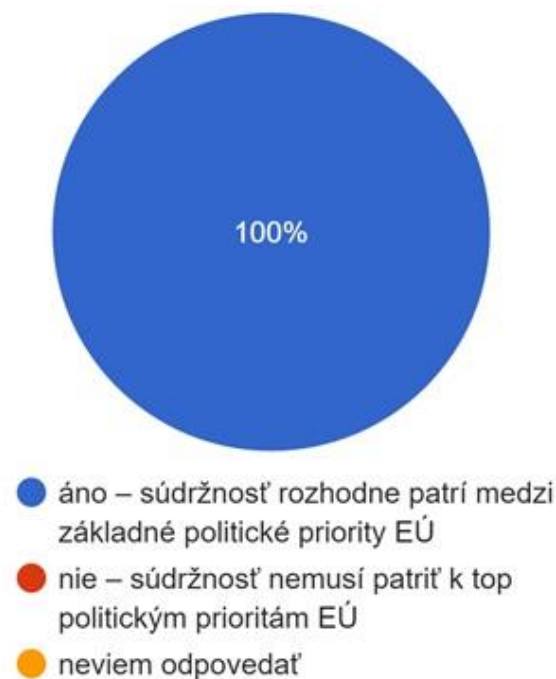
- **Termín dotazníkového prieskumu:** od 8. 4. 2024 do 26. 4. 2024
- **Účel dotazníka:** zozbierať informácie a poznatky z prostredia organizácií členov pracovnej skupiny Partnerstvo pre politiku súdržnosti 2020+, ktoré budú podkladom pre ďalšie diskusie a tvorbu Východiskovej pozície SR k politike súdržnosti po roku 2027
- **Účasť na prieskume:** 63,4 % (52 z 82 členov pracovnej skupiny)

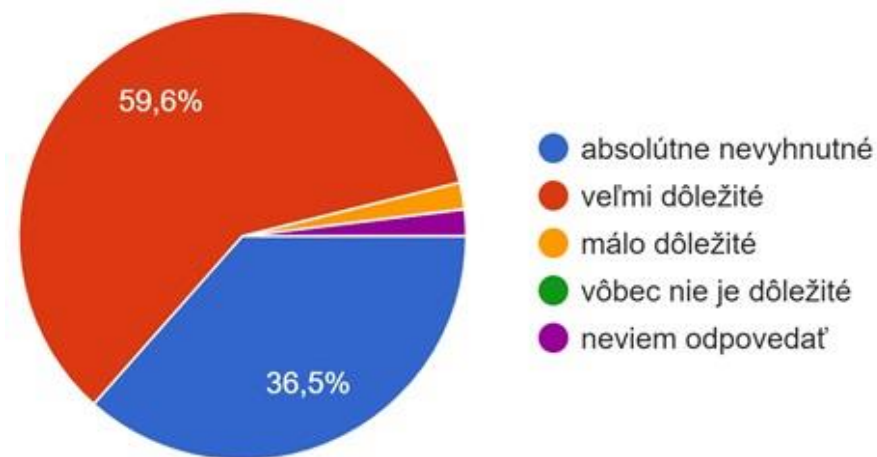
Oblasť pôsobnosti	% účasti	% účasti v rámci oblasti pôsobnosti
štátna správa	32,7	63,0
územná samospráva	13,5	58,3
akademická sféra	11,5	100,0
reprezentatívne profesijné združenia	9,6	41,7
mimovládne neziskové organizácie	19,2	66,7
iné	13,5	70,0
Spolu	100	82

A. Miesto politiky súdržnosti medzi politickými prioritami EÚ a jej investičná kapacita

Otázka 1: Mala by byť súdržnosť Únie jednou z jej o základných politických priorit?

Otázka 2: Do akej miery je podľa Vášho názoru dôležité zachovať investičný charakter politiky súdržnosti s významným postavením (alokáciou) v rámci budúceho viacročného európskeho rozpočtu EÚ?

A. Miesto politiky súdržnosti medzi politickými prioritami EÚ a jej investičná kapacita

Otázka 3: Uvedte max. 3 skutočnosti/prvky/aspekty, ktoré je podľa Vášho názoru potrebné zmeniť v rámci budúcej politiky súdržnosti, aby bola schopná prispieť k zvládaniu aktuálnych výziev EÚ a zároveň dokázala plniť hlavný cieľ tejto politiky.

Väčšie zameranie na územie

- brať do úvahy viac regionálne a sociálne rozdiely, flexibilnejšie rešpektovať a zohľadňovať sektorové špecifiká v jednotlivých regiónoch
- posilniť nástroj ITI v rámci podielu investičných zdrojov a jeho rešpektovanie zo strany centrálnej vlády
- vyčleniť určité povinné min. % zdrojov na ciele v oblasti rozvoja vidieka
- zmeniť spôsob merania regionálnych disparít
- väčšia regionalizácia umiestňovania fondov EÚ aj s kompetenciami na úrovne NUTS3, decentralizácia alokácie zdrojov do regiónov

Zníženie administratívnej záťaže, jednoduchšie legislatívne pravidlá

- zjednodušovať administratívne postupy/procesy
- znížiť rozsah legislatívnych predpisov EÚ, zlepšiť ich zrozumiteľnosť, zjednodušenie najmä v procese prípravy (stanovovanie podmienok) a vyhlasovania výziev, harmonizácia pravidiel v rámci programov
- legislatívne pravidlá stanovené pre politiku súdržnosti na úrovni EÚ uplatňovať v rovnakej miere pre všetky operačné programy, alebo zaviesť diferencovaný prístup k programom, ktoré objektívne vykazujú nižšiu mieru rizika
- zlepšiť vymožitelnosť práva
- väčšiu voľnosť pri verejnom obstarávaní

Posilnenie administratívnych kapacít a participácie

- investovať do administratívnych kapacít
- posilniť medzisektorovú komunikáciu a spoluprácu
- povinné zapojenie miestnej a regionálnej samosprávy pri tvorbe politiky súdržnosti a pri celom implementačnom procese, väčšie právomoci v celkovom rozhodovaní nastavovania fondov EÚ
- posilnenie práv prijímateľa

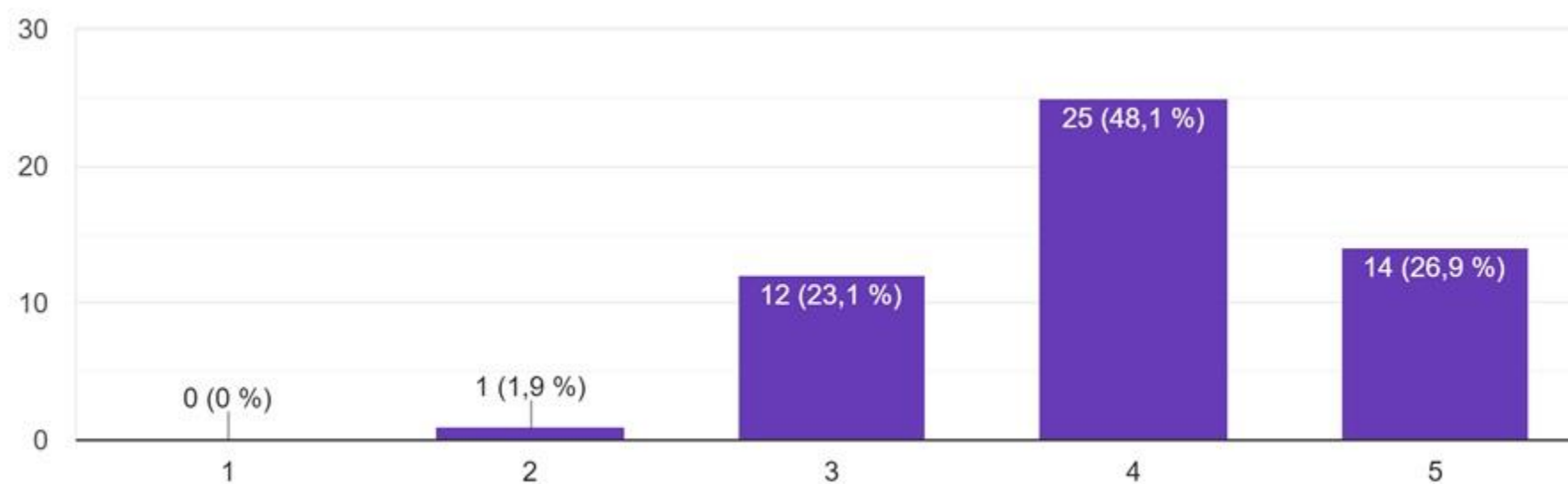
Iné

- zameranie na skutočnú výsledkovú orientáciu s konkrétnymi a ambicióznymi míľnikmi a cieľmi, výsledkovo orientovaná kontrola a audit
- prehodnotenie pravidiel tematickej koncentrácie a pravidiel štátnej pomoci vo vybraných oblastiach
- zvýšenie flexibility financovania, granty chudobným a malým - finančné nástroje bohatým a veľkým
- stanoviť iba dlhodobé strategické ciele, ich dosahovanie ponechať v réžii členských štátov
- reflektovať na zmenenú geopolitickú situáciu (vojnové konflikty, ekonomická a politická nestabilita, narastajúci extrémizmus, ...), problematiku demografického starnutia populácie v Európe
- prepojenie investícií na reformy vedúce ku konsolidácii v jednotlivých sektoroch a krajine a ich obmedzenie na strategické ciele
- prioritizácia na zavádzanie nových technológií, inovácie, zamestnanosť a produktivitu práce, väčší dôraz na podporu konkurencieschopnosti a udržateľnosti
- orientovať sa na veľké integrované projekty, dôraz klásť na menej rozvinuté regióny
- nie je nutné meniť legislatívne pravidlá
- zjednotiť stratégiu pre celú jednotnú EÚ, zdefinovať štátnu stratégiu ekonomicko- hospodárskeho a sociálneho rozvoja štátu

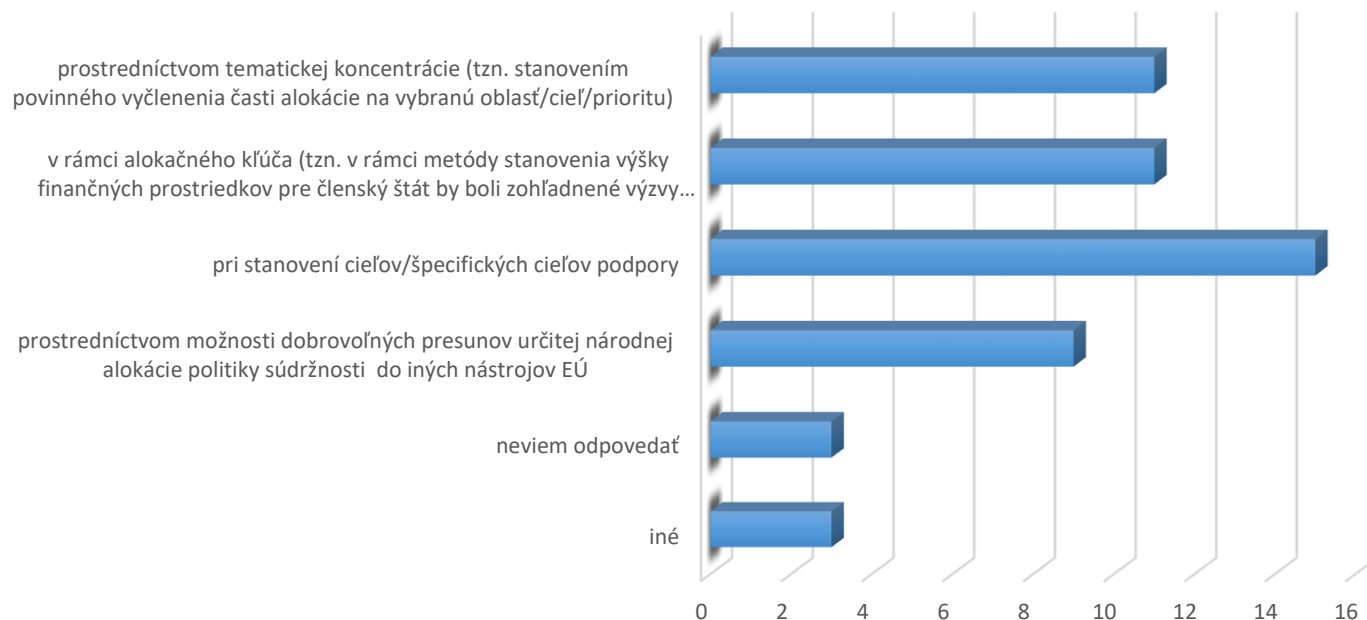
A. Miesto politiky súdržnosti medzi politickými prioritami EÚ a jej investičná kapacita

Otázka 4: Na škále od 1 do 5 uveďte akou mierou má prispievať politika súdržnosti k riešeniu celoeurópskych výziev/cieľov (ako je spravodlivá zelená a digitálna transformácia, demografická transformácia, ..). 1 = v minimálnej miere a 5 = vo veľmi veľkej miere.

A. Miesto politiky súdržnosti medzi politickými prioritami EÚ a jej investičná kapacita

Otázka 5: Akým spôsobom by mali nové výzvy EÚ (uvedené v texte) byť zohľadnené v politike súdržnosti EÚ? Vyberte prosím iba jednu možnosť.

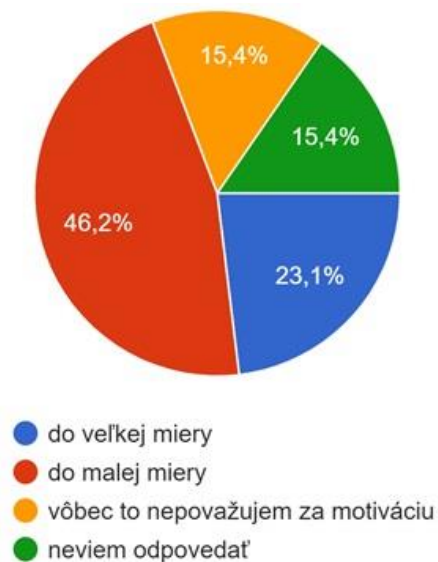

Iné:

- prostredníctvom viazania finančnej alokácie v prospech územných aktérov
- skutočne koordinované nastavovanie a čerpanie fondov (EŠIF, Modernizačný fond, Sociálno-klimatický fond a ďalšie) s jasnou výsledkovou orientáciou = nielen bránenie duplicitného financovania

A. Miesto politiky súdržnosti medzi politickými prioritami EÚ a jej investičná kapacita

Otázka 6: Do akej miery považujete doterajšie (legislatívne stanovené) prepojenie politiky súdržnosti s odporúčaniami EK (Európskym semestrom) za motiváciu k realizácii štrukturálnych reforiem?

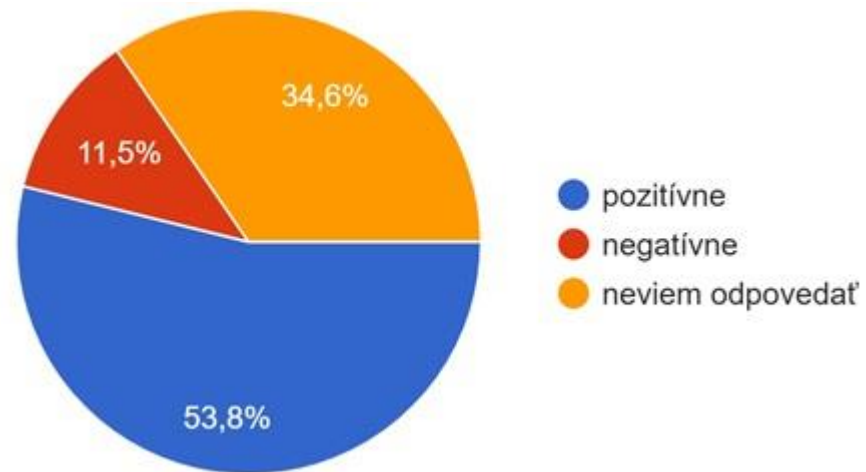

Otázka 7: V rámci opatrení spájajúcich efektívnosť fondov so správou hospodárskych záležitostí EÚ môže EK pozastaviť platby z fondov EÚ členskému štátu v súvislosti s neplnením národných makroekonomických záväzkov (tzv. makroekonomická podmienenosť). Podporujete v rámci budúcej politiky súdržnosti zachovanie podmienenosti spojenej s makroekonomickou výkonnosťou štátu?

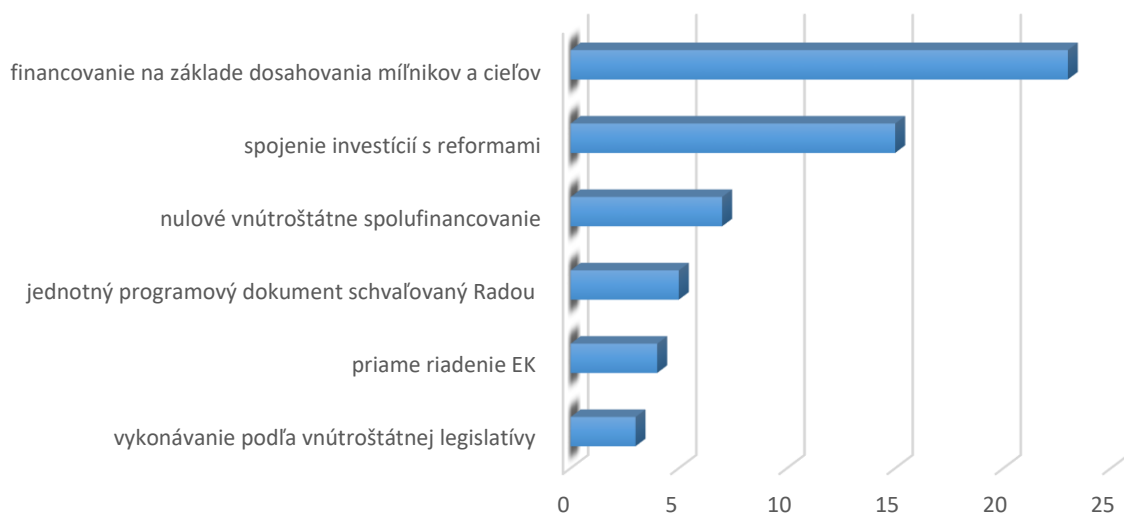
A. Miesto politiky súdržnosti medzi politickými prioritami EÚ a jej investičná kapacita

Otázka 8: Ako hodnotíte prínos základných podmienok uplatňovaných v súčasnom období v rámci politiky súdržnosti?

A. Miesto politiky súdržnosti medzi politickými prioritami EÚ a jej investičná kapacita

Otázka 9: Aké prvky plánu obnovy a odolnosti sa na Slovensku osvedčili a je ich vhodné zachovať aj v budúcej generácii programov EÚ po roku 2027?

Iné:

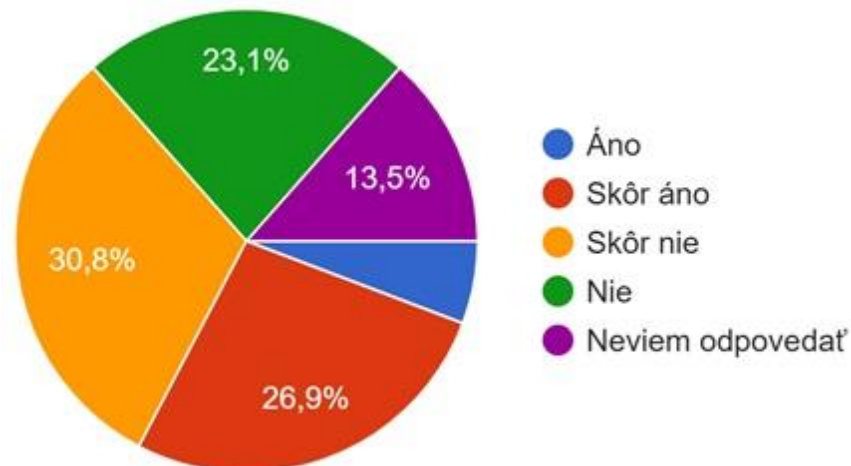
- všetky spomínané prvky
- potrebné zlepšiť komunikáciu
- rešpektovať princíp partnerstva a viacúrovňové riadenie, podporovať participatívny prístup z pozície úrovne centrálnej vlády predovšetkým smerom k zainteresovaným stranám, najmä v prípade zásadných legislatívnych zmien
- ustanoviť minimálny podiel (spoluúčasť) na strane žiadateľa, realizátora projektu
- predfinancovanie prijímateľov v projektoch je úplný základ
- potrebná zásadná zmena smerom k uplatňovaniu územného princípu alebo preprogramovaniu čisto na nástroj presadzovania národných reforiem
- výsledková orientácia
- väčšia flexibilita pri realizácii podľa reálnosti jednotlivých komponentov
- rýchla implementácia
- pozitívne vnímaný len participatívny proces pri príprave niektorých výziev
- zvýšiť odbornú kapacitu SR za účelom ich primeraného (nie príliš ambiciózneho a v praxi ťažko realizovateľného) nastavenia pri tvorbe programov
- úprava kontrolných a auditných postupov s vyššou mierou orientácie na dosahovanie výsledkov, súčasne však ponechať aj možnosť reálneho vykazovania výdavkov
- žiadne

A. Miesto politiky súdržnosti medzi politickými prioritami EÚ a jej investičná kapacita

Otázka 10: Mali by byť prvky plánu obnovy a odolnosti včlenené do nových pravidiel politiky súdržnosti EÚ po roku 2027?

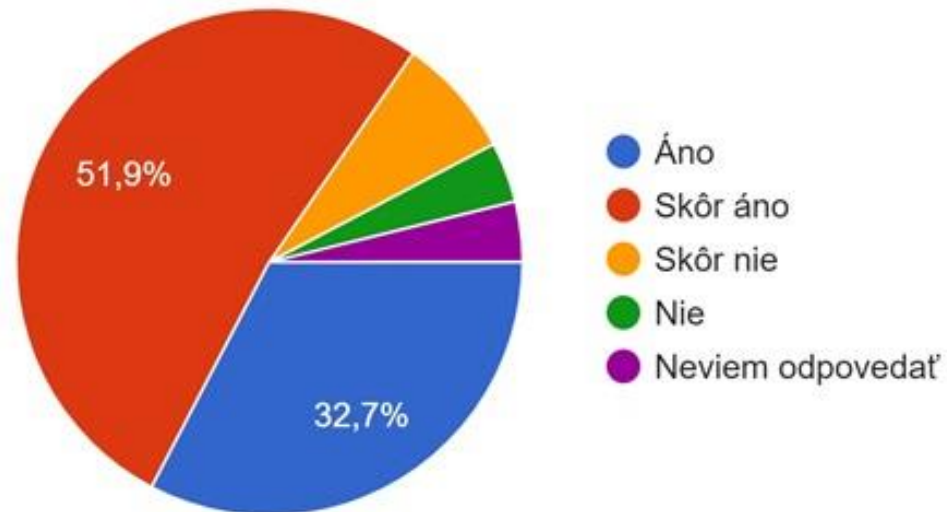

Otázka 11: Mal by vzniknúť v budúcom programovom období nový samostatný nástroj EÚ po vzore plánu obnovy a odolnosti, a to aj na úkor rozpočtu politiky súdržnosti?

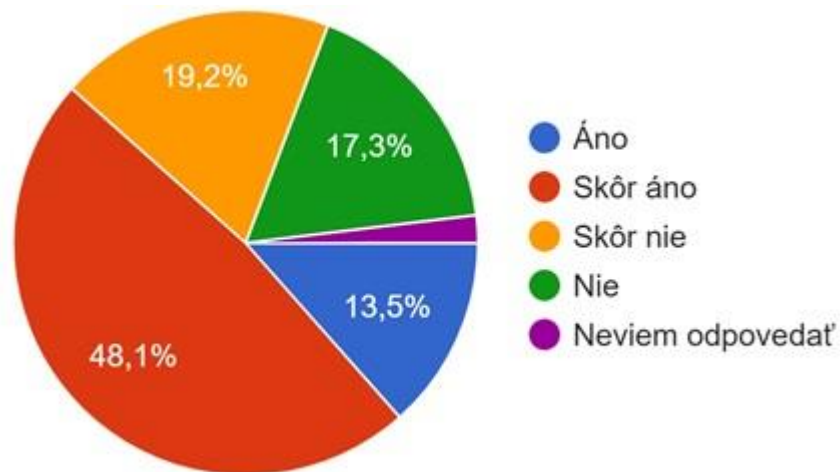
A. Miesto politiky súdržnosti medzi politickými prioritami EÚ a jej investičná kapacita

Otázka 12: Považujete za vhodné posilniť, po vzore plánu obnovy a odolnosti, výsledkovú orientáciu politiky súdržnosti prostredníctvom plnenia vopred dohodnutých míľnikov a cieľov?

B. Stavebné kamene politiky súdržnosti EÚ

Otázka 1: Považujete súčasné uplatňovanie princípu partnerstva v politike súdržnosti EÚ za dostatočné?

Otázka 2: Považujete súčasné pravidlá pre vykonávanie viacúrovňového riadenia v politike súdržnosti EÚ za dostatočné?

B. Stavebné kamene politiky súdržnosti EÚ

Otázka 3: Akým spôsobom je možné lepšie zapojiť sociálno-ekonomických partnerov do včasnej identifikácie kľúčových projektov a ich nositeľov?

- systematická, otvorená, transparentná a hlavne včasná diskusia a obojsmerná komunikácia zameraná na výsledky
- využívanie viacerých komunikačných platforiem, vytvorenie tematicky orientovaných pracovných skupín s účasťou sociálno-ekonomických partnerov
- zabezpečením priebežnej informovanosti o príprave kľúčových projektov a spätnej reakcie na potreby partnerov
- dlhodobý a systematický zber podnetov od (potenciálnych) prijímateľov grantov a finančných nástrojov
- posilnenie kompetencií samosprávnych krajov v oblasti regionálneho rozvoja, posilnenie postavenia rád partnerstva a kooperačných rád pri príprave a implementácii politiky súdržnosti a zabezpečenie participácie všetkých kľúčových partnerov na riadení politiky súdržnosti
- systematické zapájanie sociálno-ekonomických partnerov do tvorby podkladov pre národné projekty, do prípravy výziev
- posilňovanie viacúrovňového riadenia, ktoré umožňuje zapojenie miestnych, regionálnych aktérov (príkladom je nástroj CLLD), ako aj neštátneho a súkromného sektora. Projekty sú viac prispôbené lokálnym potrebám a špecifikám, čo zvyšuje ich relevanciu a efektivitu v území
- podnecovanie odbornej diskusie na úrovni sociálno-ekonomických partnerov
- rozhodnutia a postup národnej vlády by mal byť podmienený prerokovaním a spoločnou dohodou všetkých sociálno-ekonomických partnerov

B. Stavebné kamene politiky súdržnosti EÚ

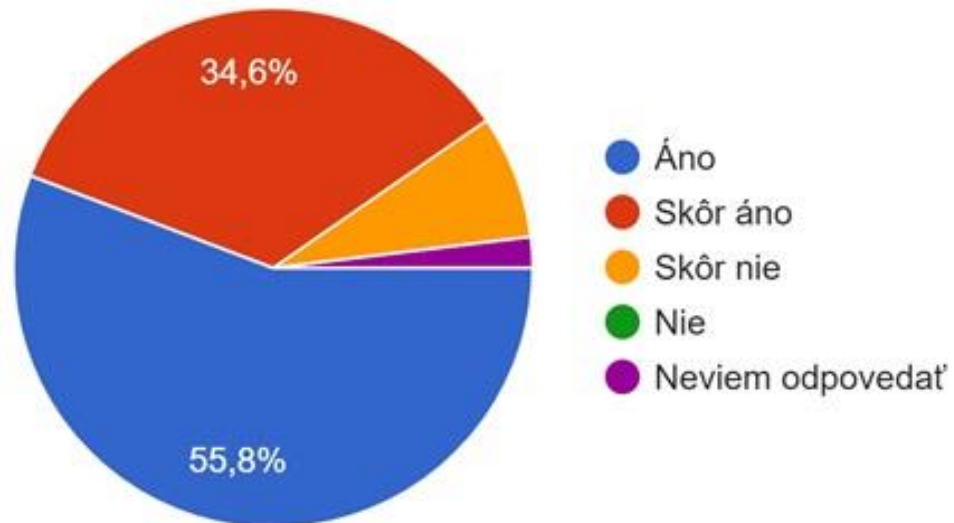
Otázka 4: Akým spôsobom je možné zvýšiť informovanosť sociálno-ekonomických partnerov o poskytovanej podpore EÚ?

- súčasná úroveň informovanosti je primeraná a dostatočná
- pravidelná komunikácia „nekomplikovaným“, pre sociálno-ekonomických partnerov, jasným a pochopiteľným jazykom
- pravidelnosť komunikácie, dostupnosť a prehľadnosť informácií a ich efektívne šírenie
- zabezpečenie rôznych efektívnych komunikačných a marketingových nástrojov hlavne
 - jednotná web stránka s prehľadnými a jasnými informáciami a jednotná národná komunikačná kampaň
 - využívanie sociálnych sietí a internetových platforiem
 - cielená propagácia a medializácia výziev oprávneným žiadateľom
 - intenzívnejšia mailová komunikácia a newslettery
 - workshopy, konferencie, organizované tematické diskusie, informačné dni
 - informačné kampane priamo v regiónoch
 - mobilná digitálna aplikácia
- zapojenie sociálno-ekonomických partnerov priamo do procesov a konzultácií súvisiacich s informovanosťou ale aj samotnou implementáciou napr. zapojenie partnerov do relevantných pracovných skupín; zriadením vhodnej platformy pre túto oblasť, systematickou spoluprácou partnerov s verejnými inštitúciami na projektoch ako aj spoluprácou s rôznymi organizáciami a sieťami, ktoré majú priamy kontakt so sociálno-ekonomickými partnermi, atď.

B. Stavebné kamene politiky súdržnosti EÚ

Otázka 5: Mal by byť v rámci budúcej politiky súdržnosti posilnený územne zameraný prístup, ktorý zohľadňuje špecifiká daného územia (jeho rozvojové potreby, potenciál ale i obmedzenia)?

B. Stavebné kamene politiky súdržnosti EÚ

Otázka 6: Čo považujete za prekážky/obmedzenia realizácie efektívnejšej podpory území? Uvedte max. 3 prekážky/obmedzenia.

- **byrokratizácia** (vysoká byrokratická záťaž vyplývajúca predovšetkým z národnej úrovne najmä v prípade menších žiadateľov, ktorej jedným z dôvodov je aj zapojenie viacerých aktérov na rôznych úrovniach)
- **centralizácia** (silná centralizácia zo strany štátu bez znalosti potrieb regiónov a záujmu politikov, absencia delegácie kompetencie a väčšej zodpovednosti za rozhodovanie na územnú samosprávu po vzore úspešnejších kohéznych krajín)
- **nedostatok administratívnych kapacít** (nedostatok kvalifikovaných ľudských zdrojov hlavne v menších regiónoch či menej rozvinutých regiónoch spojených s odlivom mozgov, demografickými zmenami i nezáujmom pracovať v regiónoch, chýbajúca spolupráca univerzít, SAV, výskumno-vývojových pracovísk a pod. so samosprávami z najmenej rozvinutých okresov/transformujúcich sa regiónov)
- **administratívna náročnosť** (vysoká administratívna záťaž vyplývajúca predovšetkým z národnej úrovne napr. v procesoch riadenia, implementácie a kontroly fondov EÚ, administratívne náročný a široký rozsah projektovej dokumentácie, komplikované pravidlá pri povinných mierach spolufinancovania zo strany prijímateľov či pri prerozdeľovaní zdrojov vyčlenených pre územia, keď celkový objem sa delí na ďalšie povinné aktivity)
- **nedostatky zo strany štátu** (nedostatočné programovacie a implementačné kompetencie regiónov/VÚC, nedostatok zdrojov vyčlenený do kompetencii rozhodovania miestnej a regionálnej samosprávy, presadzovanie sektorového prístupu k rozdeľovaniu prostriedkov z politiky súdržnosti v území, absencia komplexnej štátnej politiky a priorít sociálneho hospodárskeho a sociálneho rozvoja štátu s dopadom na regióny, chýbajúce dostatočné hodnotenie minulej efektívnosti, nepredvídateľnosť spôsobená častými zmenami v nastavení podpory a spôsobu implementácie, ktoré sú dôsledkom skôr politických rozhodnutí a nie odbornej diskusie, legislatívne prekážky ako napr. systém verejného obstarávania, komplikovaný jazyk ponúkaných programov, nedostatočná koordinácia a komunikácia i nespôlupráca inštitúcií)
- **nedostatky zo strany regiónov** (nepripravenosť území okrem iného aj na reálne komplexné a integrované investície a ich prepojenie na partnerov, chýbajúce dostatočné hodnotenie minulej efektívnosti, nízka absorpčná kapacita na čerpanie prostriedkov z politiky súdržnosti zo strany malých obcí, rozdrobenosť a neprepojenosť investícií, rôznorodosť priorít, ktoré nie je možné dostatočne odborne zastrešiť, nedostatočná koordinácia a komunikácia, neochota VÚC dohodnúť sa na spoločných cieľoch, vysoké miestne dane (napr. z nehnuteľnosti) a poplatky)

B. Stavebné kamene politiky súdržnosti EÚ

Otázka 7: Aké sú pozitíva a aké negatíva pri programovaní a realizácii programov na národnej úrovni?

POZITÍVA

+ Riešenie celoštátnych priorít

stanovenie a dosahovanie národných priorít a cieľov, možnosť previazať investičné ciele s reformami, realizácia veľkých investičných projektov s nadregionálnym významom, plánovanie a manažment podpory v súlade s národnými stratégiami, jednotný prístup, zjednotenie spoločných procesov a pravidiel implementácie na národnej úrovni, lepšia konzistentnosť a koordinácia - možnosť vytvárania koherentnejších a komplexnejších stratégií, ktoré riešia celoštátne priority a ciele, vyššia politická podpora a konzistencia dosahovania cieľov národnej politiky/politik, koordinácia z jedného miesta

+ Administratívne kapacity (počet a kvalita), doterajšie skúsenosti, rámec spolupráce

vyššia úroveň a koncentrácia profesionality/skúseností – dostatok a pripravenosť AK na národnej úrovni, spolupráca širokého spektra partnerov z rôznych oblastí, už existujúci rámec spolupráce rôznych aktérov v SR pri programovaní,

NEGATÍVA

- Nezohľadnenie špecifík regiónov/územia, nedostatočná cielená podpora územia

nezahŕňa rôznorodosť území a ich potreby, nezohľadnenie regionálnych špecifík, nemožnosť prioritizácie potrieb v území, v jednotlivých stupňoch plánovania dochádza pri centralizovanom výstupe k skresleniu reálnych potrieb

- Nedostatočné zapojenie partnerov

nedostatočné zapojenie partnerov, profesionálnych organizácií do procesu programovania programov a priorít, obmedzená participácia občianskej spoločnosti a miestnych komún, čo môže viesť k nedostatočnému zohľadneniu ich potrieb a očakávaní, neskorá resp. žiadna participácia nižších zložiek samosprávy, chýbajúca diskusia k výberu priorít

- Centrálné riadenie, vplyv politického cyklu

ťažšia koordinácia, zmeny a zdržania vplyvom politického/ volebného cyklu, politická nestabilita na národnej úrovni môžu viesť k neistote a nepredvídateľnosti v súvislosti s kontinuitou a dlhodobou implementáciou programov, väčší vplyv politických rozhodnutí od stola pred odborným prístupom, silný rezortizmus, závislosť na politických rozhodnutiach, nekonzistentné a nesystémové zmeny

B. Stavebné kamene politiky súdržnosti EÚ

Otázka 8: Aké sú pozitíva a aké negatíva pri programovaní a realizácii regionálnych programov?

POZITÍVA

+ Poznanie a zohľadnenie špecifických potrieb a výziev územia

hlbšie poznanie, ľahšia a správna identifikácia kľúčových problémov a výziev regiónu, dosah na konkrétne potreby regiónov, adresnosť aktivít v území, možnosť prioritizovať a prefinancovať aktuálne potreby územia, možnosť vyššieho stupňa integrácie medzi jednotlivými investíciami a aktivitami regiónu, vyšší stupeň tematickej a územnej previazanosti, výber adresných a strategických riešení na úrovni regiónov na základe dát, ktorými štátna úroveň nedisponuje

+ Manažment bližšie k občanom

rozhodovanie o investíciách je výrazne bližšie k občanom, pružnejšie reagovanie na konkrétnu situáciu, riadiaci orgán v dosahu beneficianta, regionálna úroveň sa javí byť menej politicky ovplyvňovaná a viac orientovaná na riešenie skutočných problémov, ktoré dokáže aj správne pomenovať, flexibilnejšia reakcia na zmeny a výzvy

+ Zapojenie miestnych stakeholdrov

vytváranie funkčných partnerstiev v regióne - previazanie projektových aktivít medzi jednotlivými subjektami etablovanými v regióne, možnosť efektívne zapojiť partnerov v regióne, ktorí rozumejú "kto je kto" a špecifikám prostredia, zvýšená participácia a angažovanosť lokálnych aktérov, väčšia dôvera partnerov v území

NEGATÍVA

- Nedostatok kapacít (odborných, administratívnych)

malá zásobáreň odborníkov schopných participatívneho plánovania, nedostatočné odborné kapacity pri programovaní a realizácii programov, kvalita i kvantita ľudských zdrojov, nedostatočná úroveň pripravenosti administratívnych kapacít

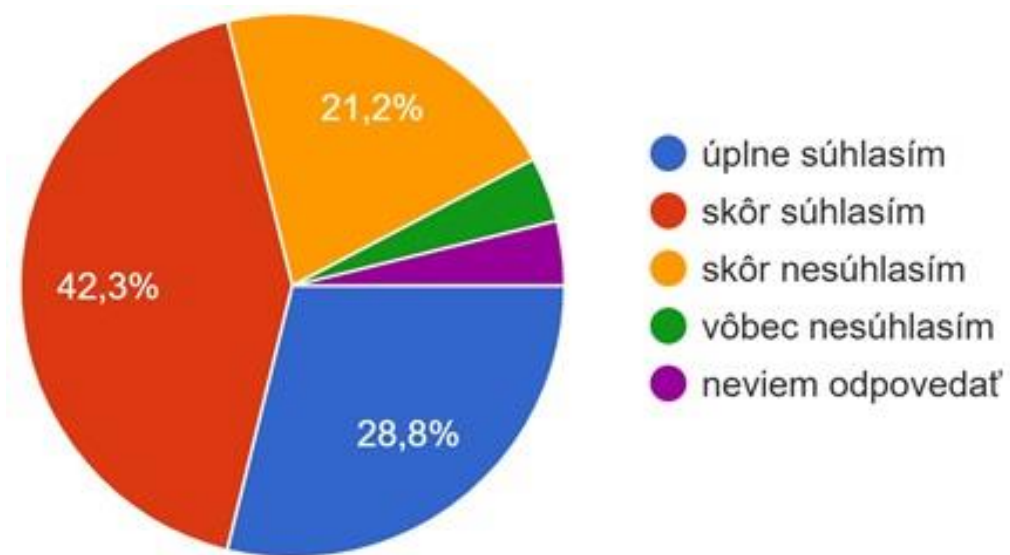
- Iné

- nekonzistentnosť opatrení ako celku, resp. nízka miera ich koordinácie, synergie a komplementarity
- nedostatočné finančné krytie a finančná zodpovednosť, nízka alokácia do regionálnych programov
- uprednostňovanie typicky lokálnych priorít, presadzovanie lokálne nevyvážených záujmov záujmových skupín resp. politických síl
- riziko fragmentácie zdrojov a politik, fragmentovaný a nejednoznačný súhrnný výstup
- nedostatočné skúsenosti SR s programovaním regionálnych programov
- výlučná orientácia regionálneho rozvoja na fondy EÚ,
- fragmentácia územno-správneho členenia a z toho vyplývajúci nadmerný počet aktérov v území

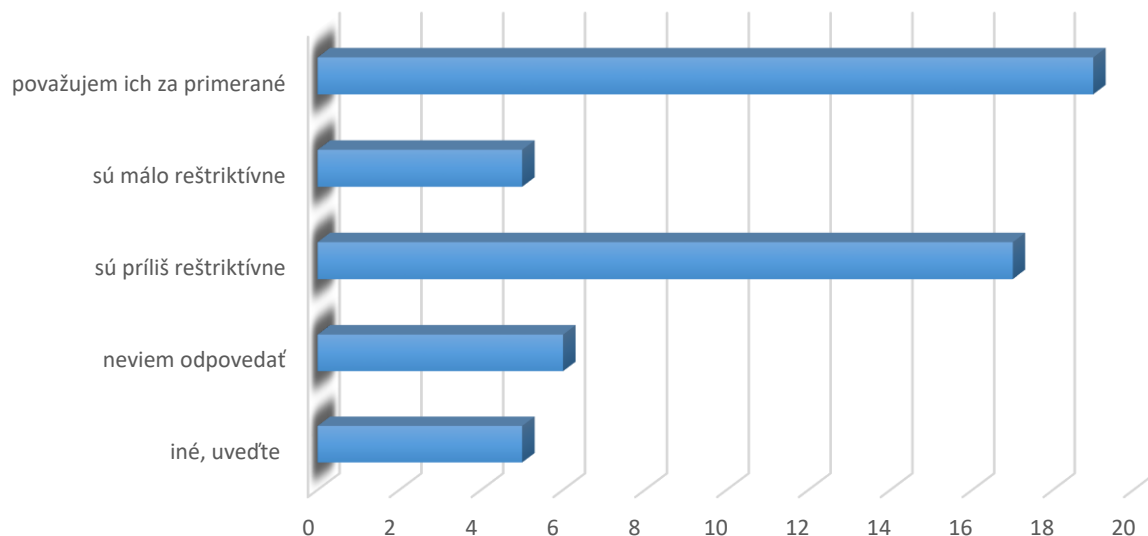
B. Stavebné kamene politiky súdržnosti EÚ

Otázka 9: Súhlasíte, aby boli pred začiatkom programovania definované Európskou komisiou konkrétne územné výzvy (na úrovni regiónov), ktoré by krajiny mali zohľadniť v eurofondových programoch?

B. Stavebné kamene politiky súdržnosti EÚ

Otázka 10: Ako vnímate podmienky tematickej koncentrácie stanovené v legislatíve EÚ?

Iné:

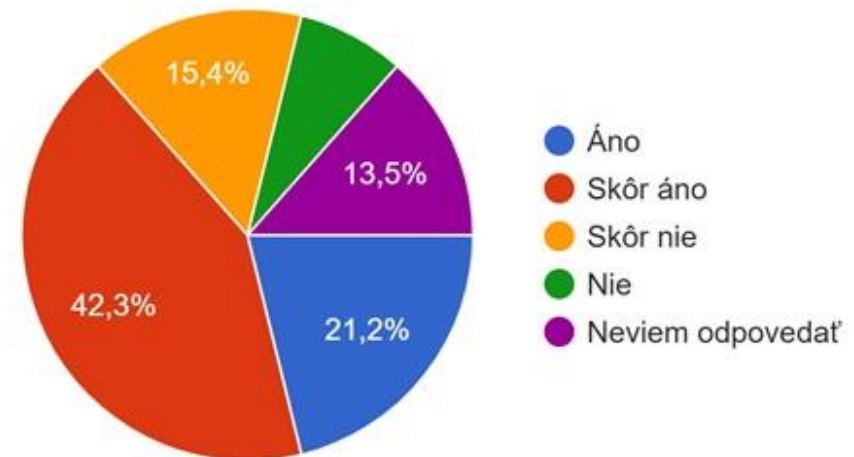
- tematická koncentrácia si bude vyžadovať najst' kompromis medzi EÚ, národnou a podnárodnými úrovňami v spojení s adekvátnym finančným kľúčom
- mal by byť priestor pre členské krajiny určovať si priority
- niekedy môže byť pre regióny a členské štáty náročné plne vyhovieť požiadavkám tematickej koncentrácie, čo môže viesť k zložitostiam pri príprave a schvaľovaní projektov, zdržiavaniu čerpania fondov
- zjednodušiť vykazovania oprávnených výdavkov na projekty a verejné obstarávanie

B. Stavebné kamene politiky súdržnosti EÚ

Otázka 11: Súhlasíte so súčasnou legislatívnou povinnosťou vyčleniť 8 % zdrojov EFRR na udržateľný mestský rozvoj?

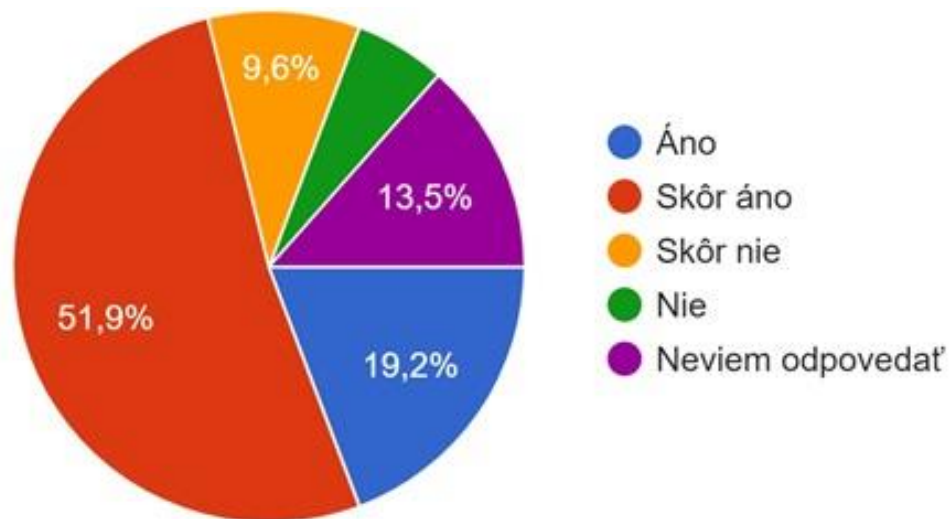

Otázka 12: Mala by podobná povinnosť (vyčleniť určité percento zdrojov z fondov politiky súdržnosti EÚ) existovať aj pre rozvoj nepoľnohospodárskych aktivít na vidieku?

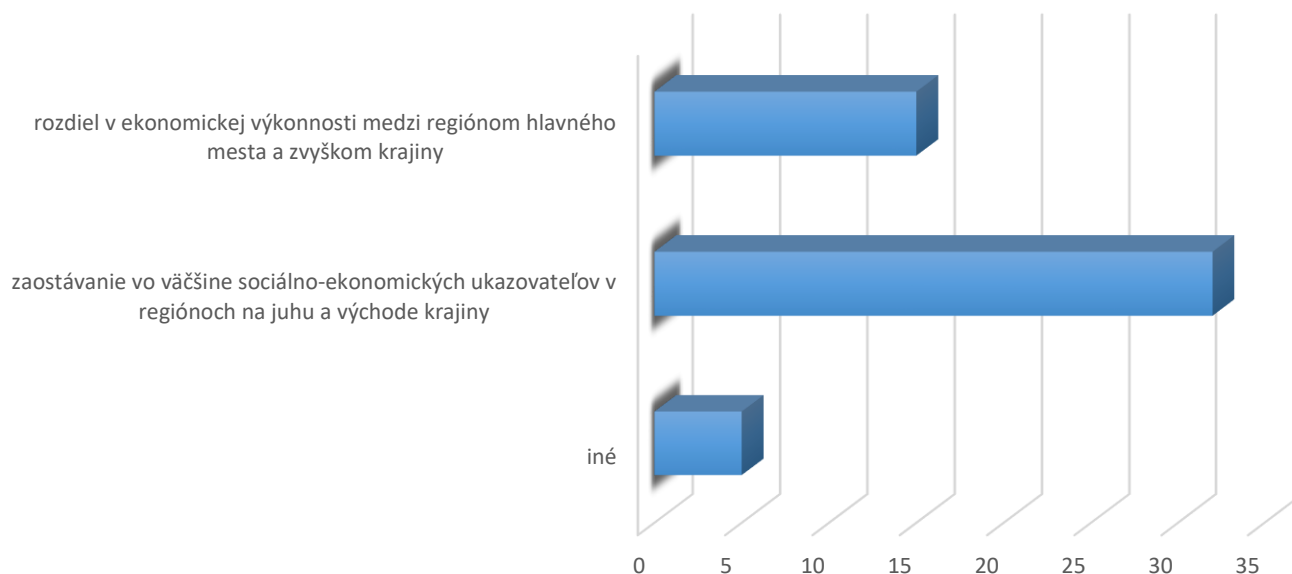
B. Stavebné kamene politiky súdržnosti EÚ

Otázka 13: Súhlasíte s tým, aby pravidlá tematickej koncentrácie EÚ zohľadňovali zameranie integrovaných územných stratégií, a teda boli pre túto časť programovania iba indikatívne?

C. Slovensko, súdržnosť a eurofondy

Otázka 1: Čo považujete za hlavnú sociálno-ekonomickú disparitu, ktorú musí Slovensko prioritne riešiť?

Iné:

- sú témy, ktoré má riešiť Slovensko, t. j. centrálna úroveň, témy, ktoré má riešiť regionálna úroveň a témy pre miestnu úroveň
- územia je potrebné podporovať diferencovane bez ohľadu na stav ekonomickej výkonnosti
- smerovať investície do rozvojového potenciálu regiónov a inovácií
- nie je možné určiť hlavnú disparitu, je potrebné komplexné posúdenie regiónov
- tému je vhodné analyzovať komplexnejšie, napr. Gini index označuje SR za krajinu s nízkou mierou nerovnosti

C. Slovensko, súdržnosť a eurofondy

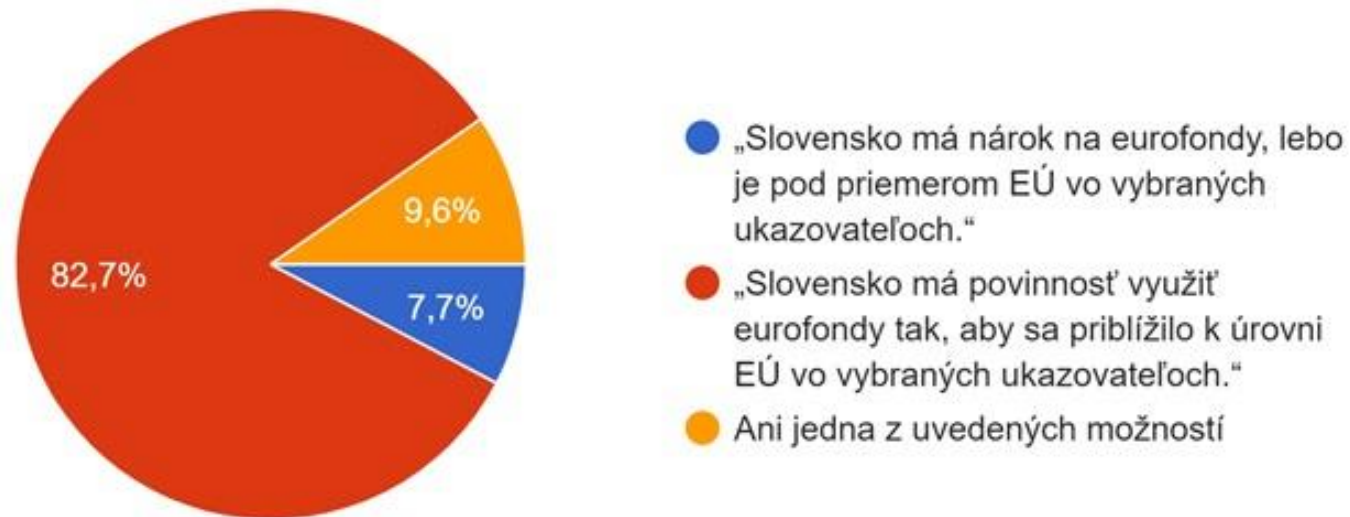
Otázka 2: Aké sú podľa Vás dôvody, že doterajšie investície z eurofondov nepomohli výraznejšie znížiť zaostávanie regiónov na východe a juhu Slovenska?

- nezodpovedná hospodárska politika vlády (nerealizácia reforiem, nedostatočné zameranie na kľúčové oblasti ako sú vzdelávanie, zdravotníctvo, inovácie alebo podpora malých a stredných podnikov, ktoré sú nevyhnutné pre dlhodobý hospodársky rast)
- neriešenie dlhodobých problémov (chýbajúca infraštruktúra, odliv kvalifikovanej pracovnej sily, nedostatočne riešená rómska problematika)
- minimálne investície zo strany štátu do rozvoja regiónov (iba formálny záujem o zaostávanie regiónov)
- nedostatočná orientácia na výsledky (zameranie eurofondov len na prílev peňazí alebo na zabránenie decommitmentu - prepadnutiu eurofondov, zameranie na dotovanie hospodárskej činnosti, ktorá väčšinou skončí zastavením prísunu peňazí)
- nekonceptné, neadekvátne a neadresné zameranie fondov (nedostatočná komunikácia s územím o jeho reálnych potrebách, slabá orientácia na konkrétne potreby regiónov, nedostatočné zohľadňovanie disparít jednotlivých území, disproporcía medzi reálnymi potrebami a investovanými alokáciami)
- slabé alebo chýbajúce strategické dokumenty
- administratívna náročnosť projektov, byrokracia a centralizmus
- slabá koordinácia medzi riadiacimi orgánmi
- nedostatočné kompetencie regiónov
- nedostatočné zapojenie miestnych aktérov a občianskej spoločnosti
- nedostatočné zdroje a kapacity na efektívne využitie eurofondov v regiónoch
- nepripravenosť území

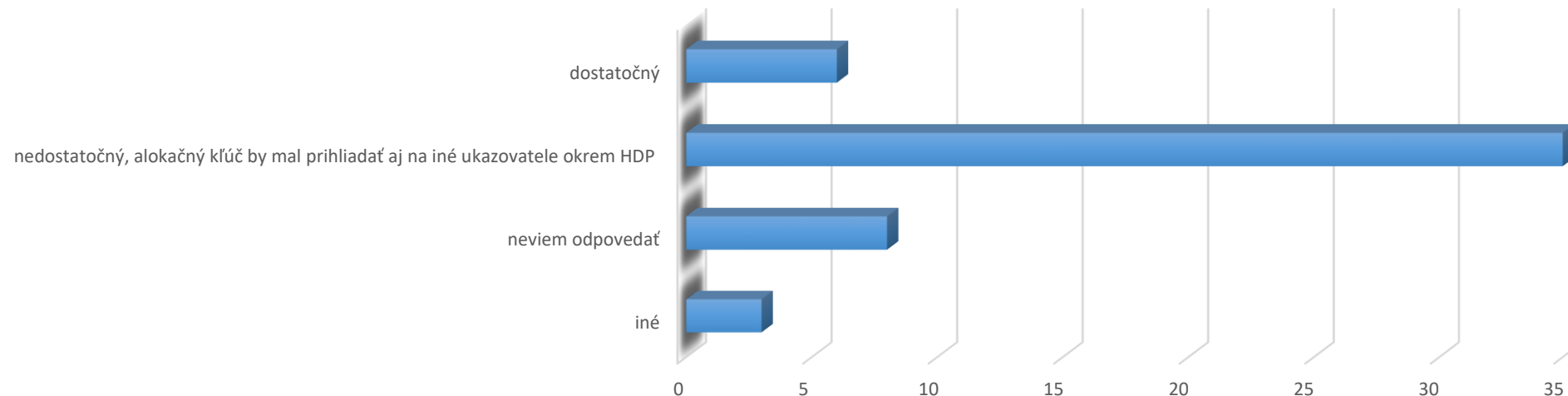
C. Slovensko, súdržnosť a eurofondy

Otázka 3: Podľa Vášho názoru, ktoré z uvedených tvrdení lepšie vystihuje poslanie politiky súdržnosti EÚ?

C. Slovensko, súdržnosť a eurofondy

Otázka 4: Považujete súčasný spôsob pridelovania alokácie na európskej úrovni založený primárne na HDP za:

Iné:

- na úrovni EÚ je to OK, ale na národnej úrovni po aplikácii safety net sa tento princíp neuplatní až zaniká, regionálne HDP nie je veľmi zohľadňované pri pridelovaní fondov EÚ (aj dopytových výziev)
- HDP je hlavným makroekonomickým ukazovateľom t. j. z dlhodobého hľadiska nám bude garantovať, že máme čo dobiehať
- alokačný kľúč by mal zohľadňovať potreby metropolitných oblastí

C. Slovensko, súdržnosť a eurofondy

Otázka 5: Zavedenie akých opatrení by podľa Vás pomohlo dosiahnuť väčšie synergické účinky pri využívaní finančnej podpory z rôznych nástrojov podpory EÚ (fondy EÚ, centrálné riadené programy, finančné nástroje)?

Efektívne plánovanie podpory

- jasné prerozdelenie podpory jednotlivých priorít/opatrení;
- stanovenie deliacich línií už pri programovaní, s cieľom vylúčiť duplicitu oprávnenosti;
- koncentrovať zdroje na jednotlivé ciele a tým odstrániť administratívne bremeno počas implementácie;
- väčšia transparentnosť; zavedenie dlhodobějších projektov kombinujúcich viaceré aktivity smerom k dosiahnutiu cieľov;
- dodržiavanie harmonogramu výziev a stanovených podmienok zo strany poskytovateľov, bez ohľadu na cyklické zmeny typu voľby a pod.

Zlepšenie koordinácie a spolupráce

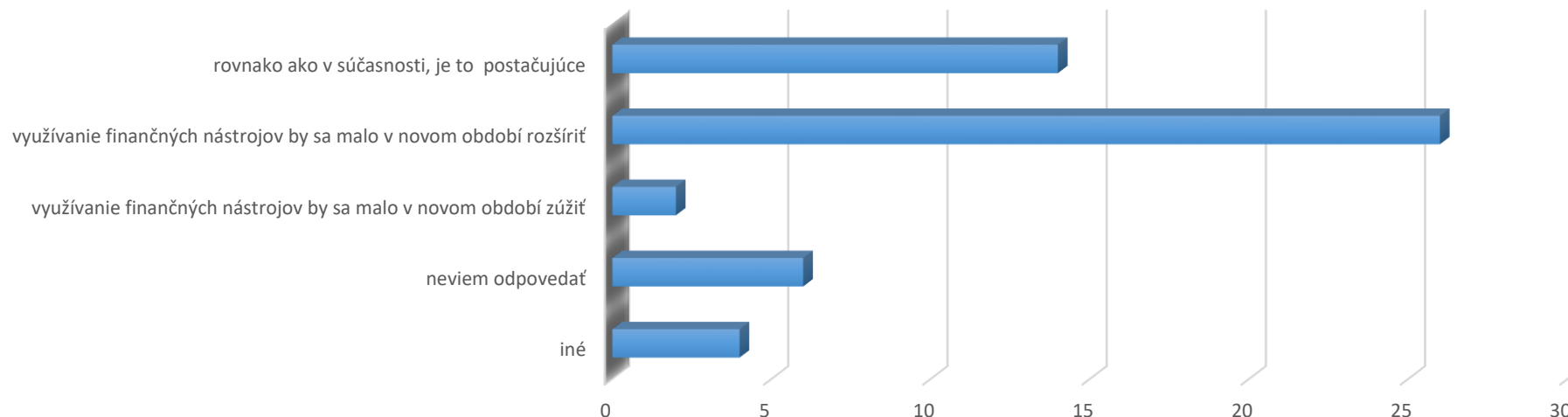
- zabezpečenie lepšej koordinácie medzi rôznymi fondmi EÚ a programami, ako aj medzi centrálnymi a decentralizovanými nástrojmi podpory;
- lepšia a účinnejšia komunikácia; zdieľanie informácií, otvorený prístup ku všetkým formám podpory; systematická spolupráca medzi subjektmi;
- centrálné riadenie synergií a priebežná komunikácia pri zapájaní nových nástrojov a vyhlasovaní výziev;
- alokovanie odborných kapacít (napr. analytických útvarov ministerstiev) pre pracovnú skupinu pre synergie a komplementaritu;
- zavedenie regionálne riadených programov na úrovni VUC (NUTS3), zapájanie neziskového sektora, zvýšenie právomoci území;
- dôsledné nastavenie integrovaných investícií bez ohľadu na zdroje financovania a zadefinovanie národných priorít a stratégie s regionálnym priemetom;
- politické rozhodnutie o využívaní fondov EÚ na obmedzený počet kľúčových národných priorít, ostatné priority financovať z iných národných/EÚ zdrojov;
- zber údajov - revízie na základe dát a odborných analýz.

Kvalitná a efektívna administratíva

- znižovanie byrokratickej záťaže, zjednodušenie administratívnych procedúr; stavať na dobrých príkladoch z praxe;
- transparentné zásady pre využitie kombinácie finančnej podpory z rôznych nástrojov podpory EÚ.

C. Slovensko, súdržnosť a eurofondy

Otázka 6: Do akej miery by mala byť využívaná návratná forma podpory (tzn. finančné nástroje) v novom programovom období?

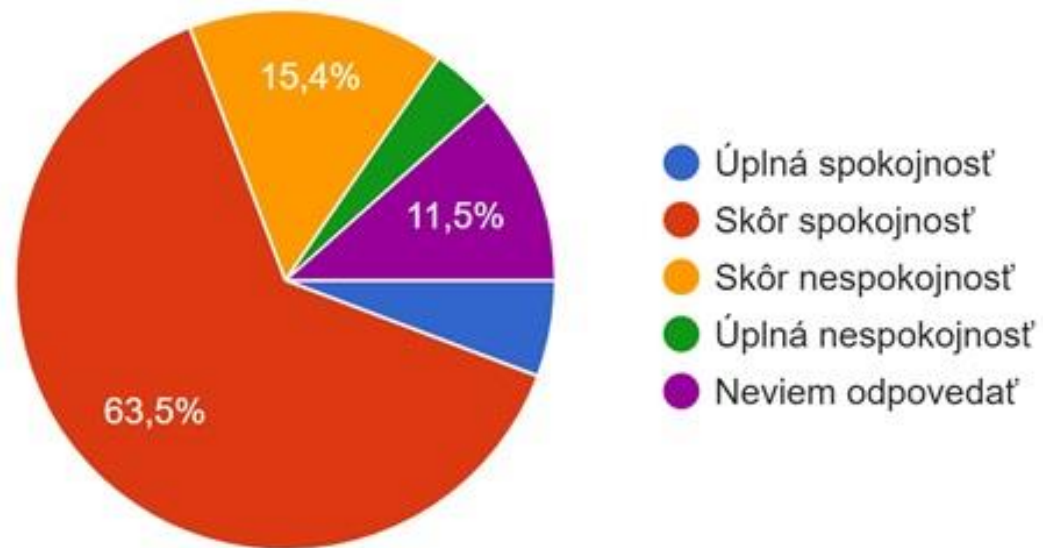
Iné:

- potrebné zrealizovať analýzu, či investície prostredníctvom finančných nástrojov prispeli k tvorbe zamestnanosti a rastu HDP alebo len zabezpečujú udržateľnosť podnikov
- finančné nástroje sú dôležitou súčasťou, ich podiel by sa mal odvíjať od ex-ante a ex-post analýz
- využívanie finančných nástrojov by sa malo v novom období veľmi výrazne rozšíriť: neplytváť grantami pre prijímateľov, ktorí by si rôzne úsporné aktivity mohli dovoliť tak či tak, napríklad dotovaný nákup elektromobilov; podpora by mala byť nastavená tak, aby bohatí a stredná trieda dostávali finančné nástroje (zvýhodnené úvery, bankové záruky a pod.) a sociálne zraniteľné domácnosti a chudobné samosprávy zasa granty
- predfinancovať a cielene na menej rozvinuté regióny

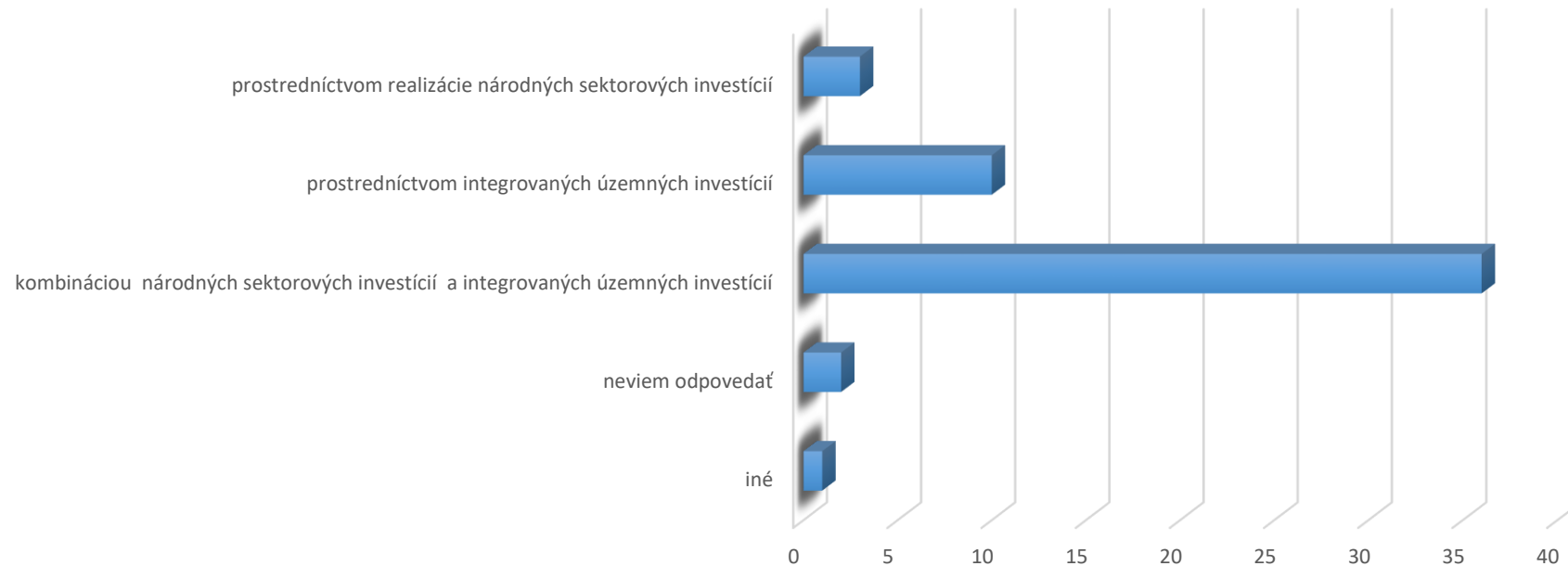
C. Slovensko, súdržnosť a eurofondy

Otázka 7: Ako hodnotíte povinnosť národného spolufinancovania?

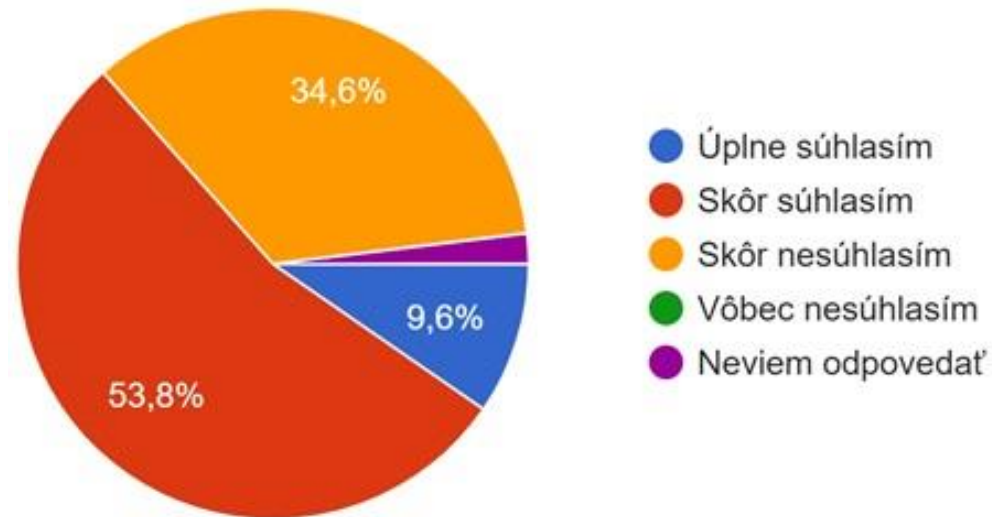
C. Slovensko, súdržnosť a eurofondy

Otázka 8: Akým spôsobom podľa Vás dokáže Slovensko efektívnejšie prispieť k plneniu európskych cieľov?

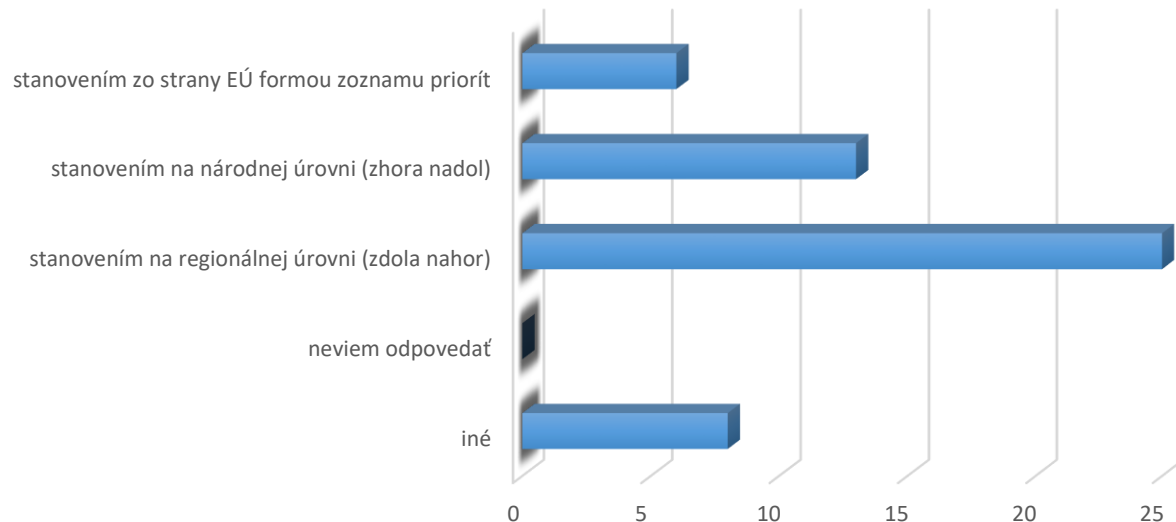
C. Slovensko, súdržnosť a eurofondy

Otázka 9: Súhlasíte s možnosťou zmeniť dohodnuté programy a presunúť financie, napr. na riešenie dopadov neočakávaných kríz na úkor pôvodne stanovených cieľov?

C. Slovensko, súdržnosť a eurofondy

Otázka 10: Aký spôsob stanovenia úzkeho počtu rozvojových priorít financovaných z fondov EÚ preferujete?

Iné:

- kombinácia vyššie uvedených možností na princípe subsidiarity
- kombináciu stanovenia na národnej a regionálnej úrovni
- za účelom porovnateľnosti s inými ČŠ sa javí ako vhodnejšie stanovenie priorít zo strany EÚ a následné ich rozpracovanie na národnej úrovni pri zohľadnení špecifik ČŠ
- prvá prioritizácia musí prísť z úrovne EÚ a následne je dôležité prioritizovať koordinovane na národnej aj regionálnej úrovni
- súhlas so širšie definovanými prioritami EÚ, v rámci ktorých by si štát či región mohol stanoviť vlastné priority, prípadne si nejakým spôsobom mierne upraviť priority EÚ

C. Slovensko, súdržnosť a eurofondy

Otázka 11: Vnímate vplyv zdokumentovanej vysokej úrovne spoločenskej nedôvery na realizáciu politiky súdržnosti EÚ a odstraňovanie disparít?

C. Slovensko, súdržnosť a eurofondy

Otázka 12: Ako konkrétne môže politika súdržnosti prispieť k riešeniu výzvy spojenej s riešením vysokej úrovne spoločenskej nedôvery?

- efektívna, objektívna a pravidelná informovanosť;
- zlepšovanie kredibility o fondoch a EÚ ako celku, boj s dezinformáciami;
- informovanie a komunikácia o výsledkoch kohéznej politiky EÚ na európskej, národnej, regionálnej a lokálnej úrovni;
- zjednodušenie a transparentnosť procesov a pravidiel; priblíženie sa k občanom;
- transparentná a vzájomne prospešná spolupráca všetkých partnerov, pri zohľadnení princípu viacúrovňového riadenia, partnerstva a participatívneho procesu;
- prehĺbiť fungovanie štátu na princípoch právneho štátu;
- zvýšiť efektívnosť implementácie;
- posilnenie výsledkovo orientovaného princípu, s cieľom zabezpečenia jednoduchšieho nastavenia opatrení financovaných z rôznych fondov EÚ;
- vhodné stanovenie rozvojových priorít financovaných z fondov EÚ s cieľom podpory projektov, ktoré prinesú očakávaný rozvoj v regiónoch;
- podpora miestneho rozvoja a sociálnej súdržnosti, investície do infraštruktúry, vzdelávania, zamestnanosti a sociálnych služieb môžu prispieť k zmierneniu nerovností a podpore inkluzívneho rastu;
- väčšia miera prenesenia kompetencií na regionálnu úroveň; zapojenie miestnych komunít do plánovania a rozhodovania o projektoch financovaných z fondov EÚ;
- zavádzanie nástrojov na systematický zber podnetov od prijímateľov a potrieb územia;
- prezentovaním prínosných a úspešných aktivít, príkladov dobrej praxe;
- stabilnejšia/predvídateľnejšia a profesionálnejšia politika súdržnosti na národnej úrovni, ktorá nebude podliehať politickým cyklom a rozhodnutiam, ktoré nie sú založené na faktoch.

Vybrané odporúčania a návrhy k budúcej podobe politiky súdržnosti vyplývajúce z výsledkov dotazníka:

- ✓ Súdržnosť stále rozhodne patrí k základným politickým prioritám EÚ
- ✓ Politika súdržnosti(PS) má mať aj naďalej významné postavenie v rámci rozpočtu EÚ a má si zachovať svoje postavenie hlavnej investičnej politiky EÚ
- ✓ Úlohou PS je okrem svojho tradičného zamerania (konvergencia regiónov) aj do značnej miery prispievať k plneniu celoeurópskych cieľov
- ✓ Plnenie európskych cieľov je možno dosahovať najlepšie kombináciou investičnej podpory na národnej aj regionálnej úrovni
- ✓ Doterajšie prepojenie PS s európskym semestrom (špecifické odporúčania pre krajinu) nebolo príliš motivačné k realizácii štrukturálnych reforiem
- ✓ Výsledková orientácia PS by mala byť posilnená, inšpiráciou môže byť systém plnenia míľnikov a dosahovania cieľov (po vzore Plánu obnovy a odolnosti)
- ✓ Princíp partnerstva má byť naďalej striktne uplatňovaný
- ✓ Posilnené by malo byť územné zameranie PS, konkrétne územné výzvy by mali byť definované aj zo strany EK, stále by malo ostať povinné vyčlenenie zdrojov na udržateľný mestský rozvoj (a mohlo by byť aj % navýšené), zväžiť možno aj vyčlenenie % pre vidiecke aktivity
- ✓ Alokačný kľúč PS by mal byť rozšírený o viac ukazovateľov (okrem HDP)
- ✓ Vo väčšej miere by mali byť v budúcnosti využívané finančné nástroje
- ✓ Budúca PS by mala mať jednoduchšie legislatívne pravidlá, menšiu administratívnu záťaž, väčšiu možnosť flexibility pri programovaní aj implementácii, menšie tematické obmedzenie/limity, silnú orientáciu na výsledky

ĎAKUJEME!

partnerstvo2020+@mirri.gov.sk

www.mirri.gov.sk

 MINISTERSTVO
INVESTÍCIÍ, REGIONÁLNEHO ROZVOJA
A INFORMATIZÁCIE
SLOVENSKEJ REPUBLIKY